

Ein bisschen Rezession

Columns - 11 januari 2019 - Auteur: Carsten Brzeski

Wat waren de belangrijkste krantenkoppen in Duitsland in de eerste dagen van het nieuwe jaar? Een mij onbekende Schlagerstar, van mijn leeftijd, heeft een nieuwe liefde van 18 lentes jong, honderden Duitsers zijn ingesneeuwd in Berchtesgaden en de e-mail- en Twitter-accounts van vele Bondsdagleden zijn geplunderd, waardoor de nieuwe politieke ster, Robert Habeck van de Groenen, direct zijn Facebook- en Twitter-accounts opdoekt. Maar wat Duitsland het meest bezighoudt, is dat het uit is tussen Duitslands grootste popster, Helene Fischer, en haar bijna even beroemde geliefde. Dat zijn pas echte problemen.

Geen woord over de tegenvallende economische macrocijfers van de afgelopen dagen. Duitsland leeft verder op zijn eigen eiland, maar merkt niet dat de zon al lang achter de wolken is verdwenen. De krimp in het derde kwartaal viel nog in de categorie 'onverwacht en overmacht'. Tijdelijke problemen in de auto-industrie en hoge olieprijsen waren de redenen voor economische tegenvallers. Helaas vertoonde het vierde kwartaal nauwelijks beterschap en is met de cijfers van deze week zelfs de kans toegenomen dat de economie in haar eerste technische recessie (twee achtereenvolgende kwartalen met krimp) sinds 2012 is terechtgekomen.

Is zo'n recessie dan erg? Nee, zolang het bij twee tegenvallende kwartalen blijft en de economie dit jaar weer opveert - door het oplossen van de problemen in de auto-industrie, ontspanning van de handelsoorlog, stijging van de consumptie door hogere lonen en lage werkloosheid, en aantrekkende investeringen - is er niets aan de hand en kan Duitsland zich bezighouden met schlagersterren en Twitter-accounts. Maar als het herstel langer duurt en een harde brexit in maart en april tot nieuwe turbulentie en onzekerheid leidt, maak dan je borst maar nat. Uit een puur technische recessie in een eigenlijk gezonde economie kan door selffulfilling prophecy's snel een echte recessie verschijnen.

Een klein beetje recessie in Duitsland zou voor de rest van de eurozone niet eens zo erg zijn. Misschien zelfs goed. Zeker als zo'n recessie eindelijk tot een klik in de hoofden leidt in Berlijn. Dat eindelijk met spoed en veel moet worden

geïnvesteed, en dat nieuwe structurele hervormingen niet langer kunnen worden uitgesteld. In zo'n geval zullen weliswaar de begrotingsregels van de eurozone weer eens worden opgerekt, maar het zou een sterk signaal zijn dat de eurozone alles, en ook echt alles, inzet om van structurele groei en economische welvaart een topprioriteit te maken.

'Atemlos', zong Helene Fischer in 2013 terwijl de eurozone nog natrilde van de Griekse en Italiaanse crisissen. 'Herzbeben' was haar hit van vorig jaar, passend bij de gemoedstoestand van Duitsland met het naderende afscheid van *Mutti* Merkel. Wellicht kan Duitslands grootste ster de economie een hart onder de riem steken met een nieuwe titel? 'Ein bisschen Rezession', *ein bisschen Liebe, dass ich die Hoffnung nie mehr verlier*.

Deze column is met toestemming overgenomen uit de Belgische krant [De Tijd](#)

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](#).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/29914/ein-bisschen-rezession>